

ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA
2c
GLAS NARODA
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(Izvenemil sobot, nedelj in praznikov)

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

No. 64. — Štev. 04. (Telephone: CHelsea 3-1242) NEW YORK, MONDAY, APRIL 5, 1943. — PONEDELJEK, 5. APRILA, 1943 VOLUME LI. — LETNIK LI.

LETEČE TRDNJAVE NAD PARIZOM

Ameriške letelce trdnjave so v velikem številu ob belem dnevu bombardirale velike Renaultove tovarne v Billancourtu pri Parizu, angleški bombniki pa so v soboto ponoči zopet napadli Kruppove tovarne v Essenu ter vrgli na nje 900 ton razstreljiva.

Associated Press pravi, da je Renaultove tovarne napadlo 133 letelcev trdnjav.

Letelce trdnjave in spremljajoči zasledovalni aeroplani so izstrelili 33 nemških aeroplanov pri napadu na Renaultove naprave, v katerih je nastalo več požarov. Štiri letelce trdnjav so bile izgubljene in sedem zasledovalnih aeroplanov.

Pri napadu na Essen so Nemci pokazali nenavadno močno protizračno obrambo in 21 angleških bombnikov je bilo izstreljenih.

Zopet drugi angleški bombniki so bombardirali razne industrijske kraje v severni Franciji in na Holandskem.

Renaultove tovarne v Billancourtu izdelujejo tanke, truke in razno orožje za Nemčijo. Berlinski radio naznanja, da je bilo ubitih 100 oseb.

Kmalu popoldne so angleški težki topovi pričeli streljati čez Rokavski preliv na francosko obalo. Nemški topovi so takoj pričeli odgovarjati in topovski dvoboj se je nadaljeval poldruugo uro.

Letalci, ki so se vrnili z napada na Essen, so sporočili, da so Nemci trdno odločeni, da zavarujejo kar najbolj mogoče še neporušene Kruppove tovarne, kajti pri zadnjem napadu je bilo brezštevilna žarkometov, ki so razsvetljevali bombnike tako nad Essenom, kot na celim polju nad dolino Rura. Navzlic močni obrambi pa so fotografirali, ki so jih vzeli napadaleci, pokazale razdejane in Kruppovih tovarnah. Letalci so tudi opazili eno posebno veliko razstreljivo.

Kot naznanjajo radijska poročila, je bil sinoči izvršen splošni zračni napad na nemška mesta, kajti neko poročilo pravi, da so zavezniški bombniki napadli poleg drugih krajev v severni Nemčiji tudi Kijel. 12 bombnikov se ni vrnilo z napada.

Zavezniški aeroplani so iz Tunizije bombardirali razne kraje v Italiji, med njimi posebno Napoli ter Siracuso in Palermo na Siciliji. Kot je naznanila rimska radijska postaja, je bilo samo v Naplju ubitih 20 oseb.

Maršal Henri Philippe Petain je včeraj v svojem govoru po radio prvič obdolžil Amerikance, da so "neopravičeno" bombardirali kak kraj v Franciji. Do sedaj je Petain obsojal samo Angleže, včeraj pa je imenoval tudi Amerikance, ker so bombardirali Renaultove tovarne v Billancourtu.

AMER. VOJAŠKI ZDRAVNIKI SO SE DOBRO IZKAZALI V OHRANJANJU ŽIVLJENJ

Washington. — Mornariški oddelek za medicino in kirurgijo je naznanil, da je od 4000 ranjenih vojakov, ki so bili zdravljeni na zapadnem Pacifiku in v Avstraliji umrlo samo sedem mož, četudi je bilo med ranjenimi slučajev vseh vrst in je bilo pričakovati, da bo podleglo veliko večje število ranjencev.

Tozadevno poročilo je podal departamentu zdravniški poročnik George Crile, Jr., sin znamenitega clevelandkega kirurga, ki je pred nedolgo umrl.

Poročilo so sestavili zdravniki in kirurgi poljske vojaške bolnišnice in bolniške ladje, ki je operirala v vojni zoni okrog Solomonov.

Zdravniki so pričeli, da je bilo rešenih največ življenj s tem, da se je ranjenec čim hitreje odstranjeval iz zasilnih poljskih bolnišnic na bolniško ladjo, kjer so imeli več medicinskih, kirurških in drugih potrebščin in priprav.

Pri zdravljenju ranjenih vojakov se zelo uporabljala sulfamidna in raznih oblikah in posebno še za rane povzročene po krogelnih izstrelkih. Često je zdravljenje lažjimi ran te vrste hitro in uspešno, da je vojak pokoncu v nekaj dneh in rana za celjena prej ko v par tednih.

Olje za kurivo ne bo racijo mirano prihodnjo zimo

Washington. — Kakor je razvidno iz poročila o petrolejski situaciji, ne bo prihodnjo zimo potreba racijonirati olja za kurivo v vzhodnih deželah.

Tozadevno poročilo je podal v Washington visok uradni administracije, ki je dejal, da bo dograditev oljehoda pripomogla k redni dostavi potrebnega kurilnega olja na vzhod. Seveda se lahko primeri, da pridejo vmes kakšne nepričakovane nepravilne in ovire, a kakor stvari izgledajo z ozirom na oljni položaj sedaj, bo vzhodnim državam drugo zimo problem kurjave olajšan.

DEČKI UKRADLI OKUŽENE KOKOŠI

Staten Island, New York. — Dr. John A. Ward je imel v garaži šest kokoši, katere je rabil za eksperimente, v torek pa so bile te kokoši ukradene in zdravnik, ki je vedel, da nosijo kure v sebi klase spalne bolezni, katero jim je vcepil, je brž dal zažvgo v liste in naznanil tatvino policiji.

Policija je preiskala vse okrožje, a ni našla sledu za kokoši in tatovi, brž pa so bili tetiči odkriti, ko so listi prinele vest o okuženih kokoših. Izkazalo se je, da so kokoši ukradli dečki, ki so hoteli imeti nekaj zabave s pečenjem perutnine na prostem.

Tatvino je zakrivilo šest dečkov starih od 12 do 16 let in vsi skupaj so imeli imeniten piknik nekje v gozdu ob potoku, kot so pozneje izpovedali. Zakurili so si velik ogenj in so pekli okužene kokoši. Nihče

MIROVNE TIPALKE Z BALKANA

Washington. — Tri balkanske zavezne osiše — Bolgarija, Rumunija in Madžarska postajajo naveličane vojne in bi rade omilile svoje neizogibni poraz v družbi nacijs, zato pa tipajo okrog za kakšno možnostjo separatnih mirovnih pogodb z zaveznicami.

Kolikor se zaveznikov tiče pravilo merodajni predstavnik, da ni nobenega upanja za te satelite v tem oziru, ker zavezniki ne mislijo sklepati nobenih separatnih pogodb s temi deželami, niti ne marajo o tem razpravljati.

Kar je bilo sklenjeno v Casablanci, drži prav tako za te tri države, kot za Nemčijo, Italijo in Japonsko, torej "brezpogojna predaja" za vse bratce v Hitlerju.

Od treh balkanskih satelitov Nemčije je Rumunija najbolj prizadeta v tej vojni. Na ruski fronti so bile njene divizije tako zredčene, da ji je komaj ostalo kaj armade. Poleg tega postaja dežela čedalje bolj obubožana in raztrgana. Morala ljudstva, ki ni bila nikdar posebno visoka, sedaj naglo pada — in nad to bedno sliko se reže nacija s svojimi vojnimi čeladami in puškami, ki so vedno pripravljene zabiti vsak odpor bednega in propadajočega ljudstva.

NEMCI OB DONECU NE MOREJO NIKAMOR

Polnočno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva naznanja, da so Nemci z veliko silo napadli ruske postojanke ob Donecu v namenu, da prebijajo njihovo črto, toda zaman. Pri teh napadih so izgubili 1000 mož, 10 tankov, 30 infanterijskih trukov in 7 aeroplanov. Najhušji boji so bili južno od Izjuma.

V svoji ofenzivi ob Kubanu so Rusi vdrl v predmestje nekakega velikega, toda neimenovanega mesta in se sedaj bore po mestnih ulicah.

Deset Čehov usmrčenih

Bern. — Praški list "Neue Tag" poroča, da je bilo usmrčenih deset Čehov na obdolžitev delovanja proti državi. Usmrčitve so bile izvršene 26. marca.

Lewis zahteva državno subvencijo v zadevi povška premogarskih plač

John L. Lewis pravi, da bi moralna vlada muditi industriji trdega premoga potrebno subvencijo, da bi bilo mogoče premedelati na povšek plač.

Operatorji so dejali, da bi unijske zahteve, ki jih Lewis hoče izvojevati za premogarije, pomenele, da bi dobilo sto tisoč premogarijev \$5.25 povška na dan. Lewis pa je izjavil, da ni res tako, ker zahteve ne predvidevajo niti polovico tega, kar bi radi prikazali operatorji, kot zahteve premogarske unije. Ker vprijejo operatorji o finančnih težkočah in izgubah, ako pristanejo na povšek plač premogarijem, je Lewis podal gornjo zahtevo, naj vlada prisloži na pomoč s subvencijo.

JUGOSLOVANSKI LETALCI V TEXASU

Jugoslovanski letalci, ki so bili pri vpadu nemških tolp odleteli iz Jugoslavije, se sedaj nohajajo na Ellington Field, Texas, kjer se veščajo, da nekega dne z zavezniškimi letalci na bombnikih in bojnih aeroplanih v zavezniški armadi polete proti skupnemu sovražniku. Stojč od leve na desno so: poročnik Živko Milojković, kapetan Kosta Lekić, kapetan Kiril Sabadoš, II. poročnik Ivan Keroša in kapetan Dinko Večerina. Prva vrsta z leve na desno: drugi poročnik Vladislav Radovič, drugi poročnik Borislav Stefenović, prvi poročnik Slobodan Pavlovič, drugi poročnik Marković. Ko so Četno nedeljo 1941 Nemci vpadli v Jugoslavijo, so se ti letalci junaško borili proti mnogo močnejšemu sovražniku, toda so, ko so uvideli, da je ves njihov trud zastoj, odleteli v Rusijo nato pa na Grško.

ALI SE BLIŽA VPAD V EVROPO?

Sinoči je poznana ameriška komentarka svetovnega položaja Miss Dorothy Thompson po radio naznanila, da se bo del jugoslovanske vlade iz Londona preselil nekam na Bližnji Vzhod, to je ali v Palestino, ali pa v Egipt.

Kralj Peter je po radio pozval jugoslovanski narod, da neaj se ne dvigne prezgodaj in naj rajši počaka na razvijajoče se dogodke.

Iz vsega tega se more sklepati, da zavezniški pripravljajo vpad na evropsko celino in ravno tako na Balkan.

Neoborožen Yank je srečal Japonca — in se je oborožil

Portland, Ore. — Roger Tower, star 29 let, služi pri mornarici in je zaposlen v lekarni na ladji. Pred kratkim so prejeli njegovi starši pismo v katerem je na delikaten način opisal izid svojega srečanja z Japoncem, ki je bil oborožen, medtem, ko on ni imel pri sebi nobenega orožja.

"Bil sem sam in neoborožen na japonskem teritoriju, ko sem nenadno srečal japonskega mornarja od napadalnih čet. Med njima je bilo deset čevljev razdalje. Spesodil sem si torej njegovo puško in bajonet ... " je pisal Tower in domači so gotovo takoj pogrnili kaj se je zgodilo z japonskim marinom.

General kaznovan radi kršitve življskih postav

London. — General-major Sir P. R. Laurie, nadziralni maršal za Veliko Britanijo, je bil kaznovan na plačitev globe v znesku \$2350, ker je rabil svojo civilno in vojaško življsko knjižico za nabavo odmerjenih

Poroča Jugoslav Information Center, New York

Iz Slovenije

Ljubljancani nočejo popustiti

Casnjska agentura Tass je dne 25. januarja poročala nekatere podrobnosti o nervoznosti laške okupacijske oblasti v Ljubljani, o kateri smo večeraj poročali glasom agenture Reuters, Tass pravi, da so Italijani prav posebno ogorčeni nad mladino, katero obtožujejo posredne soudeležbe v ubojih predstavnikov okupatorske oblasti, čes, da dajejo zatočišče onim, ki so krivi takih ubojev. Ljubljansko "Jutro" natisnilo dolgo tozadevno proklamacijo italijanskih oblasti.

V zvezi s tem je bila v Ljubljani zopet uvedena policijska ura — od osmih zvečer do petih zjutraj.

Slovenici in 27. marca

Londona, 31. marca. (Radio predjemna služba.) — Londonški radio naglašava danes, da je narodov mror z dne 27. marca rešil Slovence narodne smrti. Ljubljana je bila srečna in vesela, ko je zvedela, da je ljudstvo v Beogradu odstavilo vlado in pregnalo izdajalce. Sloveni so se vedno zavedali, da je njihov rešitev v okviru močne in samozavestne Jugoslavije.

Zmaga je zdaj postala realnost, ki se v jasnih obrisih pojavlja na obzorju. Toda še bomo morali trpeti, kajti sovražnik bo poskusil potegniti s seboj v pogubo čimveč nedolžnih ljudi.

Živil. Živila so v Angliji tako dragocena, da se moro ravnati dvor in sploh vsakdo, neglede na njegov stan, po življskih predpish.

VAŽNO ZA DELAVCE

Harold A. Schafer, član okrožnega urada Social Security Boarda v Brooklynu, je dejal, da je zelo važno za delavce ako se potrudijo, da še pred koncem tega leta 1939 pravilno rekordirajo.

Schafer je rekel, da se nepravilnosti v tem oziru lahko popravijo v teku dobe štirih let, pozneje je prepozno. Delavec mora doprinesiti dokaz, ako smatra, da njegov delodajalec ni pravilno javil njegovega zaslužka in na podlagi takih dokazov se potem plača prizadetega delavca pravilno vknjiži.

Kdor hoče dognati, če je vse v redu glede njegovega delodajalčevega predpisane vplačevanja za Social Security, naj gre na najbližnji urad Social Security urad, kjer mu bodo dali karto, katero bo izpolnil in poslal na: — Social Security Board, Baltimore, Md. Tudi pisma tikajoče se informacij glede vplačevanja se morajo nasloviti na isti naslov.

Predsednikov psiček v filmih

Predsednik Roosevelt in a psička po imenu "Fala" in ta "pooh" bo zdaj prvič nastopal v filmu, ki bo prikazoval njegovo življenje v Beli hiši. Film bo pokazan članom časnikarskega kluba. V tem filmu je videti Fala, ko je prisostval konferenci Atlantske izjave in drugim zgodovinskim sestankom, pri katerih je bil navzoč predsednik Roosevelt, ki vedno da na svojega psička, kateri mu je vedno za petami.

"GLAS NARODA"

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakon, President; Ignace Hude, Treasurer; Joseph Lupela, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6. Advertisement on Agreement.

Na celo leto volja list in Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—
na tiskani list \$1.50. — Na New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.
Na tiskanje na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

V TUNIZIJI SE PRIPRAVLJA DUNKIRK

Dunkirk ni posebno veliko francosko pristanišče, pa postalo je tako slavno, da bo ostalo za vedno v zgodovini. Dunkirk se nahaja v francoski severni provinci Flandriji, kjer je ob pričetku vojne z Nemčijo stala angleška armada. Ko so Nemci leta 1940 pri Sedanu prebili Maginotovo utrjeno črto in je general Weigand, ko si je fronto ogledal iz zraka, francoskemu kabinetu naznanil, da je položaj obupen in da se mora francoska armada podati, tedaj je za Angleže prišel Dunkirk—gloriosni retreat (slaven umik)—kakor ga je označil Churchill.

V Dunkirku se je vkravala angleška armada na ladje, da se prepelje v Anglijo. Nemški strmoglavci so Angleže strahovito bombardirali in obstreljevali; mnogo Angležev je bilo ubitih, mnogo ladij potopljenih, pa vseeno so Angleži večino svoje armade rešili, toda v Flandriji je ostalo vse njihovo orožje.

Drugi Dunkirk za Angleže je bila Grška in Kreta, kajti tako iz Grške, kakor s Krete so se umakli pred Nemci.

Sedaj pa se je vojna sreča nekoliko obrnila na stran zaveznikov, osiše je na vseh bojiščih v velikih stiskah in še posebno v Tuniziji, kjer izgleda, kot da so Nemci in Italijani potisnjeni v kot, od vseh strani pa prišakajo na nje Amerikanci. Angleži in Francozi. Ako bo vojna sreča še nekaj časa naklonjena zaveznikom, tedaj Nemcem in Italijanom ne bo preostalo drugega, kot da se ali puste pobiti do zadnjega, ali pa poskusijo Dunkirk da se namreč čez Sredozemsko morje umaknejo na Sardinijo in Sicilijo in v Italijo ter v Italijo in na Balkanu postavijo svojo fronto.

Naznanjeno pa je bilo, da je feldmaršal Rommel pred dnevi v svojem dnevnem povelju na armado objavil Hitlerjevo najvišje povelje, da se mora armada boriti do zadnjega moža. Iz tega bi se moglo sklepati, da hoče Hitler rajši doživeti drugi Stalingrad, kjer je poginilo 330.000 Nemcev, kot pa doživeti sramoto Dunkirka—sramoto "slavnega" umika.

Ako pa se Hitler slednjč vendarle premisli in bo dovolil v Dunkirk, tedaj bo morala za prevoz vojaštva skrbeti pred vsem italijanska vojna mornarica.

Da se je Hitler zares odločil za Dunkirk, nam priča poročilo, da so nemški častniki že prevzeli poveljstvo na italijanskih bojnih ladjah. Italijani pa bodo na njih samo moštvo pod nemškimi častniki.

Za to nalogo ima Italija še vedno močno brodogradnjo, pa tudi Angleži imajo v Sredozemskem morju mnogo bojnih ladij in je tam tudi nekaj ameriških podmornic. Glevno pa je, da imajo v Tuniziji zavezniki močno zračno brodogradnjo, ki bo bombardirala italijanske ladje, kadar bodo prišle prevažati osiško vojaštvo čez morje.

Kako močno je italijansko vojno brodogradnjo, ni popolnoma znano, toda zavezniški mornariški veščaki so mnenja, da je še zelo močno.

Italijani imajo najmanj tri velike oklopnice in tri manjše oklopnice, ki se v orožju morejo vredno postaviti ob stran vsake zavezniške bojne ladje iste vrste. Sicer je Italija v bitki pri Tarantu v novembru 1940 izgubila mnogo ladij, med katerimi je bila tudi tako zelo poškodovana, da ni več uporabna za službo, oklopnica Littorio. V marcu 1941 je bila tudi torpedirana in poškodovana oklopnica Vittorio Veneto in tudi še ni porabljena, deseti jo od tedaj popravljajo. Poleg tega je bilo še zelo poškodovanih mnogo drugih zelo močnih ladij.

Italiji pa zelo primanjkuje težkih križark. Imela jih je okoli 12, toda jih je nekaj izgubila. Imela je 60 rušilcev; znano je, da jih je bilo potopljenih šest, morda več. Ob pričetku vojne je imela 120 podmornic; do sedaj so jih izgubili najmanj 40, ena tretina jih je še v Sredozemskem morju, druge pa operirajo skupaj z nemškimi podmornicami na Atlantiku.

Italija je ves čas vojne, kot znano, zelo varčevala s svojimi bojnimi ladjami in so se vedno izogibale kakšni večji bitki, da si so jih Angleži počisto izživali. Mesto da bi se bile spustile v boj, so raje pobegnile v varna pristanišča.

Vojna je sedaj na vrhuncu in vsaka stran bo morala poslati v boj svojo silo. Skoro gotovo bomo mogoče že v nekaj dneh slišali o pomorskih bitkah, v katerih se bodo morale pokazati tudi italijanske bojne ladje, kajti Dunkirk je pred vrati.

Nekrologi kvizlingom

London. — Inbel, belgijske novinarske agentura poroča, da so prijeli vsi pronacistični

Belgijci v Bruslju posmrtnice v obliki kart, na katerih so bile naznanjene njihove lastne smrti.

VESTI KOMU

POMAGATE...

AKO PRISPEVATE ZA

U. S. O.

Pomoč po vojni podjarmljenim deželam

Naloga rehabilitacije dežel zasedenih od Osia, in od pomoči dolgo trpečega prebivalstva, je problem orjaškega obsega, ki se ima izvršiti po vojni. Huelvalstvo same Evrope je približno za deset odstotkov večje kot tekot zadnje svetovne vojne. K temu treba dodati ogromnost Kitajske in mnogo pokrajin, ki se jih prva svetovna vojna ni dotaknila. Vsi merodajni krogi so mnenja, da je treba takoj začeti z načrti za to delo.

Predsednik Roosevelt je nedavno imenoval bivšega govarnika države New York, H. H. Lehmana, za ravnatelja inženirske odprave in rehabilitacije. Mr. Lehman, priseljenec sin, ima za seboj sijajno kariero v bančarstvu in vladni upravi. Njegovo znano človekoljubje, praktičnost in izkušnost ga sijajno vsposobljajo za tako nalogo in ljudje vseh strank so navdušeno pozdravili to imenovanje.

Mr. Lehman je tozadevno rekel tako:

"Naša svrha je pomagati osvobodjenim narodom, da si sami pomagajo. — S. veda, prva naloga bo zalagati osvobodjena prebivalstva s najnujnejšimi potrebščinami — z živežem, da se ustavi stradanje, s stanovanji za silo, da ne bodo več izpostavljeni vremenom, s oblekami, da se nadoknadi, kar so osiše vojne pokradle, z zdravilnimi snovmi, da se prepreči kuga.

"Ko bodo osvobodjena prebivalstva osvobodjena od strahu stradanja, ko bo trgovina zopet začela delovati, bodo ona ljudstva v stanu napraviti svoje lastne načrte za popravila in rekonstrukcijo. Mi verujemo, da je potrebno v interesu zopetne ustanovitve stalne sigurne ekonomije, da se narodom pomore postaviti se zopet na samo-ohranjevalno bazo. Le tako mora biti svet organiziran na stabilni podlagi, kjer se četvorice svobod more vnesti in agresija mora biti za vedno odpravljena z sveta.

"S tem, da bomo pomagali drugim narodom, da se zopet spravijo na noge, jim bomo

pomagali, da producirajo one stvari, ki jih mi potrebujemo. In istočasno si ustvarimo mogoče odjemalce za stvari, ki jih mi produciramo. Tako pomagajo njim, bomo pomagali samim sebi."

Tudi predsednik Roosevelt je nedavno obljubil pomoč ljudem, ki trpijo v osiških deželah, čim vojna konča. Namen te izjave je bil izpodkopavati tla njihovim tiranskim voditeljem, Hitlerja in Mussolinija.

Nova agentura za inženirsko pomoč in rehabilitacijo bo delovala pod državnim tajnikom Hullom. Bo pa tudi sodelovala z vojsko, mornarico in z departmenti za kmetstvo in poljedelstvo, z WPB, z Board of Economic Warfare in drugimi agencijami, ki jih je vojna napravila potrebne. Do sedaj predsednikov načrt je, da Mr. Lehman najde, kaj vsaka dežela potrebuje, odkrije razpoložljive zaloge in prouči, kako naj se postopa.

Ceni se, da ta čas je v skladiščih Združenih držav in Kanade na razpolago prebitek pšenice za en bilijon bušjev, kar je zadosti, da se prehrani vsa Evropa za leto dni. V Kubo so velike zaloge sladkorja, kave v Braziliji in Kolumbiji in koruze v Argentini. Za te zaloge, kakor tudi za rezervne zaloge bombaža v tej deželi problem je za enkrat le, kar se tiče prevoza. Za povojno pomoč bo seveda treba znatno povečati produkcijo mnogih drugih potrebščin. Nova industrija dehidracije (osuševanja) bo igrala veliko vlogo v tem pogledu. Mnogo lažje je seveda prevažati posušeni živež mesto svež ga ali konzerviranega.

Odbor združenih narodov za preiskovanje bodočih potreb zasedenih dežel je že v obstoj in vlade v priganstvu so že predložile liste živinskih potrebščin, zdravniških zalog in surovin za prvih osemnajst mesecev po vojni. Podobni proučujejo probleme transportacije v notranjosti Evrope. Isto bo veljalo tudi za Kitajsko, Burmo, Malajo in Nizozemsko Indijo. — FLIS.

TUNISKA FRONTA.

V Embassy Theatre v New Yorku je sedaj mogoče videti zadnje slike iz afriškega bojišča.

Ena slika kaže, kako je zavezniški konvoj odbil osiški zračni napad. Vojaki so se izkrcavali in tvorili se razskladali med strahovitim zračnim napadom osiše. Nemške slike, ki so bile najdene pri padlih nemških vojakih, kažejo feldmaršala Rommela v posvetovanju s svojimi častniki med razbitimi tanki in truki.

Domnaka fronta: Anthony Eden govori pred marylandsko legistaturo. "Anglija ne bo nikdar odnehala, dokler osiški

ZNIŽANA CENA

za koračnico

SOLDIERS ON PARADE

Ker želi, da se čim bolj razširi za

PIANO HARMONIKO

prirejena

koračnica

"MLADI VOJAKI"

Je Mr. Jerry W. Koprivšek uredil s založnikom, da rojaki lahko dobijo skladbo po znižani ceni, to je

Sedaj 35c

Dva komada za 70 centov.

Naročite lahko tudi pri:

Slovenic Publishing Co.

216 West 18th St., New York

SONART REKORDI

Lepe Melodije!

St. M571—Na Marijance, polka
Kje so moje rožice
Marička pegla—polka
Duquesne University
tamburica orkester

St. M575—Terestinka polka
Na planinah—valček
Jerry Koprivšek in orkester
Za tor. cenik in ceno plošč se obrnite na: JOHN MARSHALL, Inc., 463 W. 42nd St., New York

narodi niso premagani," je rekel.

Tudi predsednik Roosevelt je na sliki s svojim psom "Fala". Podpredsednik Wallace je na obisku v Južni Ameriki. Madame Chiang Kaišek v Franciscu. — In še mnogo drugih vojnijskih slik.

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE

UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS AND STAMPS

NE VPRAŠAJTE NEW-YORKCANA ZA KAZIPOT.

New York je res svoje vrste mesto in kadar kakim piscem zmanjka gradiva za kaj nenačnega, se podajo na lov za kakšno novo snov.

Tako je šel pred nekaj dnevi reporter na pot, da se prepriča, koliko poznajo Newyorčani svoje mesto. Pravzaprav je šel izkazar v Brooklynu, kjer se je včasih res težko znajti, ter je vprašal pri postaji Borough Hall 28 oseb, kje je De Witt Street. Ulice s tem imenom v Brooklynu sploh ni, a vsi vprašani so bili gotovi, da vedo kje je in so se skušali domisliti, kako se pride tja in s katerim vlakom, busom ali polnično kano.

Med vprašanimi so bili vsake vrste posamezniki, celo raznašalec hrvojavov in policaj, ter prodajalec časopisov. Nekateri so potegnili iz žepa kazipotne knjižice in reporterju napačno povedali, kako se pride do De Witt ulice in če bi jih bil poslušal, bi taval okrog po celnem Brooklynu in se vozil z vlakom, busi in z naduljenimi železnici, prišel pa ne bi nikamor, ker te ulice, kot že rečeno, ni.

Reporter je dejal, da je bil policaj, do katerega se je obrnil, najbolj gotov kje je tista ulica ter mu je dal kratko in točno navodilo, kako se pride tja. Vsedel naj bi se na polnično karo na vogalu in peljal se do Eagle Basin, tam bi našel svojo De Witt ulico. Reporter pa je bil seveda navihlan človek in je lepo vzel prvi vlak ter se peljal nazaj v Manhattan kjer je napisal svojo storijo o iskanju De Witt ulice.

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

KLIC VSEM SLOVANOM!

(Konec.)

Skupen sovražnik

"Vsi Slovani imamo isto nesrečo, isto tugo in istega sovražnika. Vsi imamo en cilj: Oreti naša ljudstva pred Hitlerjevimi rablji in osvoboditi naše dežele Hitlerjevih vpadnikov.

"Mi imamo en program, ki je obenem program vseh svobodoljubnih ljudstev:

"Uničiti Hitlerjevo državo in njene pobornike,
"Streti Hitlerjevo armado in njene voditelje.

"Uničiti odvratni Hitlerjev "novi red v Evropi" in kaznovati graditelje tega reda.

"Pod tem praporom so združena ljudstva Sovjetske unije, Anglije in Združenih držav. Pod tem praporom naši bratje vodijo borbo proti sovražniku. Pod tem praporom moramo združiti naše napore in nuditi tem borcem sodelovanje neglede na kakšne žrtve to zahteva.

"Samo resnično borbena sloga v naših vrstah nam bo zagotovila uspehe v našem prizadevanju ter nam omogočila, da bomo mogli nuditi našim ljudstvom pomoč, ki jo potrebujejo."

Žigosajte razdirače

"V tem zgodovinskem momentu ne moremo iti molke preko aktivnosti gotovih reakcijskih slovenskih organizacij, katere skušajo ovirati slovensko slovo in tako, hote ali nehoti, igrati vlogo Hitlerjeve pete kolone med slovenskimi ljudstvi.

"Te organizacije vodijo borbo proti slovenski slogi pod pretežno "ideološke" borbe", ki naj pobija Pan-slavizem.

"Predstavniki javnega mnenja slovenskih ljudstev v Evropi, sedaj združeni v Vseslovenskem odboru, so izjavili že na prvem Vseslovenskem kongresu v Moskvi, v avgustu, 1941, da oni zavračajo že samo idejo panslavizma, kot skrajno reakcijsko gibanje, ki je do cela v nasprotju z velikimi nalogami enakopravnega razvoja vseh držav in vseh ljudstev.

mor, ker te ulice, kot že rečeno, ni.

Reporter je dejal, da je bil policaj, do katerega se je obrnil, najbolj gotov kje je tista ulica ter mu je dal kratko in točno navodilo, kako se pride tja. Vsedel naj bi se na polnično karo na vogalu in peljal se do Eagle Basin, tam bi našel svojo De Witt ulico. Reporter pa je bil seveda navihlan človek in je lepo vzel prvi vlak ter se peljal nazaj v Manhattan kjer je napisal svojo storijo o iskanju De Witt ulice.

"Bratje Slovani! Velika ura osvobodjenja naših bratov iz suženjstva se približuje in vsak izmed nas mora imeti ob tej uri znamenjslavja lahko vest in čisto srečo.

"Slovani! Tvoji bratje, ki gredo skozi boje in gledajo smrti v obraz, te bodo radostno objeli, če jih ne boš zapustil v tej zanje strašni uri trpljenja in nevarnosti. Toda tvoje ljudstvo se bo obrnilo stran od tebe in tvoja dežela te ne bo hotela sprejeti ako v teh dneh smrtne nevarnosti pozabljias na svojo domovino in svoje ljudstvo ter ne storiš nič za njegovo osvobodjenje.

"Potrojjimo naša prizadevanja, da pomagamo osvoboditi svoje brate!

"Povejmo jim: Bodite srečni, bratje, mi smo z vami! Že se dela zor svobode—ura osvobodjenja se bliža!

"Dvigajte visoko svoj prapor borbe proti Hitlerizmu. Pozdravljena zmaga zaveznikov!

"Smrt nemško-fašistični kugi, njihovi državi in njihovemu novemu redu!

"Naj živi svoboda in neodvisnost slovenskih narodov!"

"Veslovenski odbor. V Moskvi, februarja, 1943."

84 gledaliških, filmskih in radio zvezd, velično zbor, plesne

godbe, orkestra, plesalce, komike, pijačiste, slavne pevce

MADISON SQUARE GARDEN

50th STREET and 8th AVE NEW YORK

Pokloni War Activities Committee of the Motion Picture Industry

Kratka Dnevna Zgodba

BRZOJAVKA

Ves dan je curkoma lilo; vsekakor nekaj posebnega, za suhi letni čas. Sicer ni padla poelsti niti kaplja dežja v tej samotni pokrajini. Bill Thawley je na tiho klet predse, ko so vračal s pregleda. Od 432 do 457 km Pacifiške železnice je bil njegov odsek.

Stopil je v čuvajnice. Čista, preprosta lesena stavba, v enem kotu je stal štedilnik v drugem postelja, zraven pisal na miza, dva stola, umivalnik in samo še nekaj malenkosti. Pred vhodom je bila nekakšna veranda, vsa porasla z ovijalkami, to je bilo, kar je dalo stavbi malo prijaznejše tice in nekaj domačnosti.

Tu je bil po svojem obhodu navadno pokadil pipo tobaka in premišljeval o enoličnosti svojega brezupnega življenja. Na progi je bilo vse v redu. Express San Francisco, ki prihaja ob 22.38 minut mimo čuvajnice, lahko pride. Bill je pogledal na uro: 21.58. Še dobre pol ure časa, torej preden privozi vlak mimo. Potem pojde lahko spat. Do jutra ne bo nobenega vlaka več.

Obesil je svoj mokri plašč na obešalnik, si prižgal pipo in sedel na svoj stari, polomljeni naslanjač iz vrbovih šib. Polnoma so se stegnile, še vedno je pleskal topli dež po listju divje trte.

Sicer ni bilo nobenega šuma od nikoder, niti glasu kakke živali ali ptice. Bill je skoraj dremal in pihal oblake dima v vlažni zrak.

Tedaj, nenadoma, da, glasno kapije. Tik — tik — tik, — tik. Bill je dvignil glavo in prisluhnil. Res, zdaj se je spomnil, ta preklecni žleb. Rja ga je razjedla, že tolikokrat ga je hotel popraviti. Jutri če bo lepo, bo to storil. Nazadnje mu je postalo neprijetno to kapije. Postal je nervozen. Vedno in vedno mu je spet udarilo na uho, da je moral prischihniti.

Tik — tik — tik — Saj to se sliši vendar, kakor bi nekdo telegrafiral. Billa je izpreletelo. Z obema rokama se je oprl ob naslanjač in napeto poslušal. Lasje so se mu naježili in vroč pot mu je stopil na čelo — da, čisto jasno, to je bila brzjojavka. Razloč-

no so se vstili znaki:

[Pozor! Frisco express v nevarnosti.]

Pri 439. Bill ni strel več na stolu. O Bog, ali sanja, ali je domišljija. Odkod bi mogla biti brzjojavka. Mendar vendar — že toliko let je v tej samotni, lahko bi — — — zamahnil je z roko. Bill je napel močgane. Saj je vendar čisto trezno mislil. Da bi mu zaradi zapuščenosti tukaj, na tej prerijski postaji, opešali žveči?

Obrisal si je pot s čela, krepko potegnil iz pipe in sedel nazaj. Tiho je pričel živžgati. — — — Že spet: iznova je zaslišal tikkanje kapljic iz žleba

[Pozor! Frisco express v nevarnosti — Pri 439.]

Zdaj pa ni nobenega dvoma več. Skočil je k aparatu v sobi in poklical bližnjo čuvajnico, kjer je moral ekspress pravkar mimo s stotokilometrično brzino.

Njegov odgovor. Vzd je moral biti prekinjen. Kaj vse to pomeni?

Bill je premislil. Pogledal je na uro: 22.14. Do kamna 439 bi moral dvajset minut pošteno teči. Okrog 22.36 prevozi ekspress tisto točko. Ni ti sekunde ni smel izgubiti. — — — Vtahnil je v žep službeni samokres, vzjel rdečo signalno luč in stekel po progi.

Bill je tekkel za življenje štiri sto potnikov. Kajti ko je ob 22.22 brez sapa prišel do kamna 439 je videl, da so traci, niso odmaknjeni in telegrafski vod pretrgani. Tam nekje v daljavi je že opazil žaromete lokomotive; z živžgajočo brzino se je bližal vlak po ravni progi.

Bill se je pognal dalje. Mor-

da ima še tri minute časa.

Privil je rdečo luč in vihtel v teku. Prvi strel je presekal tišino. Drugi, tretji. Naslednji je zadel Billa v roko. Izpustil je svetilko, ki je padla na tla, se razbila in ugasnila. Brezumno je Bill strgal s sebe svetilko in srajco, polil oboje s petrolejem, ki je kapal iz razbite svetilke in zažgal. Visoko je vihtel gorečo curko, in plamen je veselo švignil v zrak. Tedaj se je nekaj presunilo, da se je sesedel. Mu-

koma se je zvrlel s tračnic in obležal ob progi.

Srojovodji se je posrečilo usaviti vlak. Uradniki vlaka so oboroženi poskakali iz vagonov. Preiskali progo, našli Billa, izstrelili nekaj nabojev v tano, nato je kanalu vse potihnilo.

Ko se je Bill zavedel, je postal poročilo. [Fovedal je o brzjojavki. Tedaj je strojovodja Jeffrie Patworth, ki je poznal samo svoje delo, tiho rekel svojemu pomočniku:

— "God bless me, — menda ni pri pravi pameti. Še nikoli nisem slišal, da bi brzjojavka prihajala iz žlebov."

GOVOR V. VILDERJA.

(JIO.) — Naša radio sprejemna služba je ob slabih vremenskih prilikah v kolikor možno zabeležila naslednji govor Večslava Vilderja, ki je razpravljaval o zadnjih izjavah Churčila glede povojne ureditve Evrope.

"Zadnji govor Churčila je velike važnosti, ker so v njem prvič razložene britanske ideje o povojni ureditvi Evrope. Posebno značilen je njegov predlog, da se ustanovi evropski zbor, podoben Ligi Narodov. Toda to pot bo Liga razpolagala z zadostno oboroženo silo, da vsakogar prisili spoštovati odločitve tega zbora.

Mussolini je svoj čas skusil uvesti nadvlado štirih evropskih velesil, Nemčije, Italije, Francije in Velike Britanije, ki bi imela v rokah usodo vseh evropskih narodov. Mussolini je seveda računl na to, da bo v tem zboru njegov in Hitlerjev vpliv odločilen in da jima bo uspelo prirediti Evropo po njihovi volji in zagospodariti vsan manjšim narodom.

Ko se jima to ni posrečilo, je Hitler zapalil Evropo in ves svet. Sreča je za človeštvo, da bodo v tej strašni vojni izgnali zavzorniki, ki bodo ustvarili v Evropi kolektivno vlado vseh narodov, velikih in malih, in ne le tiranije enega gospodarja na škodo vseh drugih.

Zbor, na katerega misli premier Churhill, bo z oboroženo silo onemogočil bodoče kršenje pravice posameznih narodov. Za to pa bodo morali manjši naro-

Zgodovina enega življenja

V letu 1777 je šel 11 letni fantek, ki je bil za svojo starost precej štrepak in dobro raščen s svojim očetom v taborišče revolucionarne armade, kjer so ga sprejeli za igralca na boben.

Ta doček je bil Konrad Knight, ki je pozneje uspešno služil kot stotnik pehote in se je tudi udeležil vojske v letu 1812. Preživel je srečno tudi to vojno in preživel je tri svoje žene, od katerih mu je ena rodila hčer, ki je še danes živa in katere je pretekli teden praznovala stoletnico svojega rojstva.

Knight je bil star 77 let, ko mu je tretja žena rodila hčerko Anno in ta hčerka je tokrat očitno vojno življala obveze ter plela za vojake v zadnji svetovni vojni, sedaj pa ima v vojni svojega pra-pravnuka in drugi bo kmalu vpoklican.

Ako bo Anna Knight Gregory Knight živila še tako dol-

go, da bo doživela ta vojna, tedaj bodo mogli njemu prapravniki, če bodo živeli tako dolgo kot ona, pripovedovati v enainvajsetem stoletju o svoji prastari babici, katere oče je nabijal na boben, ko je revolucionarna armada Kontinentalcev slavila svojo zmago in je njegova hčerka še živela, ko je Amerika pod predsednikom Rooseveltom bila v drugi svetovni vojni, ko so barbari, ki so napeli vse svoje moči, da si podjarmijo svet.

Zenica, ki ima še dober spomin in rada govori o starih časih in močeh, ki so šli v vojno za ameriške ideale svobode, se zdi kakou živa zgodovinska knjiga — samo, da nobena knjiga ne more biti tako pripravečna, kakor je ta izredno žilava ženska, ki pomni to-

V PLINU SO SE ZADUŠILI.

V svojem stanovanju na 364 West 15th Street v New Yorku so se v noči od sobote na nedeljo zadušile štiri osebe, ko so si hotele s plinom ogreti umazano stanovanje. Stanovanje je obstojalo samo iz dveh sob in plin je v zaprtim stanovanju posrkal vsi kisik, vled česar so se vsi štirje zadušili.

Dva moža in ena žena so, oblečeni v spodnje perilo, ležali mrtvi na edini postelji v stanovanju in to so: Albert Sandalich, star 32 let, njegova žena Mary, stara 24 let in Dušan Abazović, star okoli 30 let, ki je imel okoli vratu izkazniško štev. 32,829,329.

Na drugi zločivni postelji je ležal Prosper O'annic, star 53 let, Sandalichov strie.

Hilnik Charles Kerber in njegova žena Lillian sta zavohala plin in sta odprla vrata, ter našla mrtva trupla. Takoj sta poklicala polico in prišlo je pet policijskih radio avtomobilov in dve ambulanci. Skušali so jih obuditi, pa bili so vsi že mrtvi. Mra. Kerber je rekla, da se je Sandalicheva družina naselila v stanovanju 10. marca.

Nepotrebno trošenje denarja v vojnem času je podzvestna sabotaža. Vojna produkcija potrebuje vaše dolarje, zato kupujte vome bonde, namesto, da trošite denar po nepotrebnem.

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO ... SADJEREJSTVO ... POLJEDELSTVO

The Garden Encyclopedia

Cena knjige:

\$3.50

V LIČNI IN TRPEŽNI PLATNENI VEZAVI

Skoro 1400 strani —

750 Slik

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE snovi in ilustracij!

EDINA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO: Ni visokih besed — vse je jasno, razločno, uporabno.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street New York, N. Y.

Združeni narodi potrebujejo ves odvisni zavež, ki ga je mogoče pri delati v Ameriki. Vsak lahko nekoliko pomaga, ako mu je mogoče letos obdelati VICTORY VRT. Pripravite se za to delo že sedaj!

Tukaj je v eni sami knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM — KAR ŽELITE PRIDELATI! 19.000 slik vam področno pokaže vse o vrtarstvu, o saditvi in sejanju, o gojenju in oskrbi vrt. Najboljše pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMLJE: nova metoda za gojenje škodljivcev, gojenje divjih vrst, nove sestavine cvetlic! — Absolutno kuzalo vam pove, kako kar želite. Priročnik za vsako posebej v Zdrženih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

To knjigo je uredil E. L. D. SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtarstvu, ki ga cenijo vrtarstvi iz sedenč.

Prva knjiga, ki je izšla v slovensčini iz naci-fašističnega vpada v domovino

"Ko smo šli v morje bridkosti"

Spisal Rev. K. Zakrajšek

Knjiga "Ko smo šli v morje bridkosti" pripoveduje, kako je Hitler nastavljal linanice in zanki in pripravil "strup" za Jugoslavo in njihovo državo že dolgo prej kot je napadel. Z napadom je odprl zatvorilce, skozi katere se je pričelo razliva- ti "morje bridkosti" na Slovenijo in ostale Jugoslavije. Kakor strašni "šintvni" so Nemci, Italijani in Madžari planili na naše ljudi in njihovo zemljo.

Knjiga je fino izdelana, ima 207 strani in je vezana v platno.

Stane \$2.50

Postojna in zavarnostna plačana.

Naročite knjigo — "KO SMO ŠLI V MORJE BRIDKOSTI". — Vsak Slovenec bi moral čitati to žalostno zgodovinsko zgodbo slovenskega naroda. — Naročite jo lahko pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street

New York City

450-LETNICA OBODSKE TISKARNE.

M. E. Klub "Njegosh" 9503 Houston Avenue, So. Chicago, Ill., bo priredil proslavo 450-letnice Obodske tiskarne. Izdat bo ob tej priliki spominsko knjigo s kratko zgodovino, s slikami, faksimili in drugim materialom in to so: tiskarno. Črna knjigi bo en dolar — imena društev in posameznikov, ki bodo naročili 5 ali več izvodov, bodo natisnjena v spominski knjigi. Naročila sprejema zgoraj omenjeni klub do 15. aprila t. l.

Navedena obletnica ima za nas Jugoslavo velik kulturni pomen. Obodska tiskarna je bila prva na Balkanu, obenem pa ena izmed prvih v vsej Evropi.

V tej dobi, leta 1493, so nekateri predali sedanje Jugoslavije — Obod je blizu Cetinja — tekmovali z najbolj prosvetnimi središči zapadne kulture.

ZAKLAD JE NAŠEL

New York — Frank Kaminsky, 13 letni solar, bo znabit po preteku šestih mesecev imel prav 1 po vsoto denarja, ako se seveda med tem ne oglasi noben prav lastnik zaklada, katerega je našel v stari škrtljji, ki je bila napolnjena z razno šaro.

Frank je šel opoldne iz šole domov na južno in na poti se je s svojima dvema tovarišema ustavil pred zbiralnico starega železa in drugih predmetov ter pričel brskati po stari škrtljji, ki je ležala na tleh. Tovariša sta se nekaj časa z njim vred brigala za vsebino škrtljje, toda ko nista dobila nič takega, kar bi bilo zanj, sta šla svojo pot. Frank pa je baš tedaj potegnil iz škrtljje tobačno kanto, v kateri je našel dve mali vredici napolnjeni z denarjem.

Njegova tovariša sta kajpada prihitela nazaj in zahtevala, da Frank deli denar z njima, a Frank je nesel denar na policijsko, kjer so mu povedali, da bo denar po šestih mesecih ves njegov, če se ne zgodi kdo, ki bo mogel dokazati, da je denar njegov.

Sedaj dela fant načrte, kaj vse bo napravil z našim denarjem, ki znaša \$73.907. Isto tako pa dela načrte njegova tovariša, ki sta prepričana, da sta upravičen do enakega deleža trinaestih tisočakov in morda je o tem prepričan tudi Brancato, nabiralec in nakupo-

vales starega železa in druge stare šare. Deček oče, ki je šel po poklicu pravi, da ne mara imeti z tistim denarjem nobenega opravka, ker je gotovo kak ukraden ali izropan denar. Fanta pa ne moti, pravi le da zaklada ne bo z nikomur delil.

DVA BREZMESNA DNEVA ZA RESTAVRACIJE.

Dve veliki hotelski in restavracijski zvezi v New Yorku sta določili dva brezmesna dneva za svoje restavracije, katerih je 425 po številu. Hotelska in restavracijska zveza je izjavila, da je bilo to potrebno radi tega, da bo mogoče servirati gostom primerne porcije mesa ob mesnih dnevih.

Francoski voditelji odpeljani v Nemčijo

Nemški vnanji urad je sinoči naznanil, da so bili iz Francije prepeljani v Nemčijo bivši francoski ministrski predsednik Edouard Daladier, Leon Blum in Paul Benard ter bivši kolonialni minister Georges Mandel in general Maurice G. Gamelin, bivši zavezniški vrhovni poveljnik v Franciji.

Nemški vnanji urad hinavsko pravi, da so bili prepeljani v Nemčijo zato, ker so jih Angleži in Amerikanci hoteli ugrabiti in jih postaviti na čelo francoske zamajke vlade, ki bi imela namen delati zavezništvo v Franciji.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica, ki daje poljudno navodila, kako postati ameriški državljani.

Fotografiranje, ki jih pravilno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica, ki v 111 delu nekaj važnih točk b. zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Glasno, pa Proglas neodvisnosti, Glasava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu. Predsednik Zedinjenih držav in Poedine države.

Cena knjižice je samo 60 centov. In so dobri pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

Slika kaže posadko ameriškega bombnika ki je navzlic zaščiti dveh rušilev potopila nek italijanski tanker 6000 ton bli su Bizerte v Tuniziji.

Taškent

Ruska povest iz dni velike lakote.
Napisal: ALEKSANDER NEVEROV

34

Miška bi se prej vsekakor razjezil. Ali sedaj ni beračil vsled gladi, ne zato, ker so mu bila čreva prazna, nego tako radi nagajivosti. V žepu je tičal še majhen kosček kruha in zato ni tako hudo. Vendar sta se vrnem vagonu našla dva dobra človeka; eden, ki je čital knjigo, mu je vrgele ja-holčni stržen z velikim črvom, a drugi z modrimi očali, mu je nasul pest arbutnih lupin. Miška se je razveselil in jedel olupke s kožo. Postal je len in počasi korakal z obteženim trebuhom ter ni prav nič opazil, kako se dan nagiblje k večeru.

Večerne sence so se pojavljale, svetilke so bile prižgane. Okrog postaje je igrala harmonika. Iz gruč zbranih je skočil mlad mušič, spretno naredil krog, udaril s kapo po tleh udaril z nogo, ki je bila obuta v lapte, spletene iz rogoze, in je veselo kriknil godeu: "Zaigraj!"

In zbranim je kriknil: "Prostor, sodrugi, fantje sedaj zaplešemo. Nikolaj, bomo vokal, preden umremo, vseno saj ne bomo dolgo."

Harmonika je zaigrala komarinskega. Udaril je mušič ob dlani, zvil se z vsem telesom, počepnil, metal nogi naprej, skakal na petah nazaj, vrtel se na prestih, zankal, nepričakovano sedel, prekegnil se preko glave in zaplesal z razkoračenimi nogami.

"Eh, pasji sin, komarinski mušič, zakaj si povsod glavni?" Harmonika je igrala, veseli mušič je plesal, a s trčeno so nesti povoženo kmetice, vso zalito s krvjo. Ali je po nezgodni padla pod premikalni vlak, ali se je sama vrgla na tračnice vsled bede in lakote — tega ni nikdo videl, nikdo ni tega spraševal. Miško je videl samo glavo z dolgimi, razpletimi lasmi.

Visela je kakor pri ubiti ovci. In težak, grunak strah, globoko, docela neotročeno sočutje je stisnilo Miškovo srce. V nežnem svitu nočnih svetilk je hodil potrt, od novih misli zlomljen in povsod je videl črno gorje; plakale so babe, stekali otroci, zlobno zmerjali mušiči, a lokomotive iz delavnice se ni. Utrujen je postal Miška, spanec se ga je loteval, ali spati se ni smel. Zaspiš, ostaneš zopet v tem kraju.

Noč je pretekla in jutro je pogledalo z motnimi očmi. Lokomotive pa še vedno ni, niti sodruga Kondratjeva ni videti nikjer. Ali me je ogojčeval? Ali se je brez mene odpeljal?

V dolgi vrsti so stali večerajni vagoni. V vagonih so še spali. Nikogar ni, da bi vprašal, a Miška sam ni mogel spoznati, ali so to večerajni vagoni, ali so prišli drugi?

Neprijazno je postalo in strašno. Peljal se je, peljal, sli je in sel — zopet nesreča. Najbrže nikoli ne pride v Taškent in nekje na vsak način pogine, zakaj povsod se zmoti. Moral bi ostati in čakati na tistem mestu, a šel je in poslušal harmoniko. — Eh, norec, norec!

Za postajo se je razvala jutranja zarja in Miškovo razločilo srce je krčilo obup, kakor v smrtnem bou. Že je hotel jokati od jeze, si puliti lase, ali glej, pojavila se je iz delavnice lokomotiva, bodra, kadeča se iz dimnika ter glasno ukala v jutranjo tišino. Miškovo srce je kakor vrabec poskočilo od radosti. Prihaja, ljubljena, prihaja!

Miška je skočil na stran, da bi ga kolesa ne zagrabil. Skozi okno lokomotive je še tudi gledal z živčkom v ustih sodruga Kondratjev. Zagledal je Miško, nekaj zakričal, vendar Miška ni mogel razumeti in je bežal za lokomotivo. Lokomotiva se je ustavila, jela teči nazaj po drugi progi k vagonom, udarila je ob nje in obstala. In sodruga Kondratjev je zaklical zopet Miški, ki je ves razburjen sopihal:

"No, Mihajlo, peljali se bomo."

Zasrbelo je Miško po vsem telesu. Ni našel besede. Pravil si je kapo, se popraskal za tilnikom in rekel glasno:

"Vso noč nisem spal."

Sodruga Kondratjev se je smejal:

"Izboren dečko si. Vem. Splezaj hitro sem, če ne, se odpeljem brez tebe."

V tem trenutku je bil Miška najsmrečnejši človek na svetu. Zopet so, kakor na prejšnji postaji, drveli mušiči in babe okrog vlaka, kričali, jokali, prosili, da jih vzamejo na vlak. On pa je sedel mirno v svojem kotu na tleh in ne kjerkoli, temveč na sami lokomotivi, in ni sedel samo tako, marveč se je ves čas smehljaj. Spomnil se je Serjoške in Trofima in mislil: Če bi me ta dva videla.

Sodruga Kondratjev je pritisnil na ročaj. Drevesa pri postaji so začela počasi bežati nazaj. Miška se ni mogel več premagati. Zlezal je iz kota in je pogledal ves ponosen in srečen skozi okna vratica. Videl je dva mušiča, ki sta bežala ob lokomotivi, babo z otrokom, rdečevojnika s p uško — slišal je jok.

Še hitreje so bežale nazaj svetilke, drevesa, stari vagoni brez koles, plenice, razbočene na vagonih, da se posuše, konjski vagoni — vedra, sinja stepla mu je gledala v obraz. Pojavljala so se jezera med zeleno travo in rogozom, svetle roke, zopet stepe, zopet zeleni rogovi, bregovi, kamenje, pesek. Miška je opazoval vse z razvnetimi, bleščočimi očmi in se v mislih zahvaljeval sodrugu Kondratjevu ki ga je vzel s seboj kakor svojega lastnega sina. Sodruga Kondratjev je uganil iz Miškovih oči njegovo radost. Nalašč ga je vprašal:

"No, Miško, kako je?"

"Hvala, dobro."

"Kmalu bomo v Taškentu?"

"Koliko dni še imamo?"

"Če se med potjo ne bomo mnogo zadrževali en dan in eno noč in v jutru smo tam."

Miška je začutil potrebo, da reče sodrugu Kondratjevu lepo besedo, da bo vedel, kako mu je hvaležen; vendar Miškovo jezik ni našel besede, samo njegove oči bleste v ljubezni in vdanosti. Pojedel je svoj kos kruha, ostal je lačen, vendar je pomislil. Nič na de, potrpi.

Zvečer vpraša sodruga Kondratjev:

"Mihajlo, si zelo lačen, kaj?"

Miško je bilo sram, da bi bil vsiljiv in je rekel odločno:

"Le jejte. Navajena sem stradati."

(Nadaljevanje prihodnjih.)

Življenje v kitajsko-ameriški nasebini

(Nove knjige. — Ocenjuje Stephen Pearce.)

Ko je družina Lowe imela dvojčke, dali so jima imeni Wilson in Marshall po tedanjem predsedniku, oziroma podpredsedniku Zdr. držav. Časopisi obširno poročali o tem, malokdaj pa se je zavedel, kako karakteristično za pomembnost Amerike je bilo dejstvo, da bi lo dejstvo, da bi dvojčka, rojena od kitajskih staršev, pridelala svojem častiljivemu kitajskemu preimku ime, zdavnaj vdamačeno v Združenih državah.

Podpredsednik Marshall je pisal pismo očetu dvojčkov, v katerem je rekel: "Biti dober ameriški državljani, je po mojem mnenju približno najboljša stvar na svetu, in davi ne morem obdariti vaših sinova z nikakim posvetnim imetkom, morem jih blagosloviti z voščilom, da bi vzrasla tako, da bo sta v čast svojim staršim in v kredit domovini."

Eden od teh Loweovih otrok Pardee Lowe, je postal sociolog in v svoji novi knjigi "Oče in častivredni naslednik" piše povest svojega življenja kot Amerikane kitajskega pokolenja. Pravzaprav opisuje življenje svojega očeta v Ameriki, države svoje precej v ozadju. Kajti okoli očeta se knjiga vrti — moža, katerega reputacijo za pravčnost in modrost v kitajski nasebini San Francisco sin opisuje s spoštljivo udobnostjo.

Oče je bil mnenja, da Kitajec mora postati del ameriškega življenja in pridobiti priateljstvo Amerikancev s tem, da izkazuje strpnost in razumevanje. To je dokazal na samem sebi, ko si je zaslužil spoštovanje ameriških trgovcev v svojih lastnih poslih.

Vendarle oče je bil zadosti Kitajec, da je rad sanjaril, kakor mnogi priseljenci v to deželo, kako se povrne v staro

domovino, ko si nakupi dosti prihrankov.

"Vresničilo se pa ni, kakor je pričakoval. Izkazalo se je, da je bila njegova bodočnost v Ameriki. Njegov dom je bil tukaj, njegovi dragi so bili pokopani v Združenih državah in njegovi otroci so ravnali vsak dan bolj po ameriškem načinu. Kaj bo bodočnost? — so dostikrat vprašali njegovi prijatelji. Očetu odgovor je bil vedno enak. "Jaz ne znam, da-li bodo Kitajci ali Amerikanci. Vse kar od njih pričakujem, je, da nekaj dosežejo s svojimi od Boga danimi talenti in prilicnostmi, da ohranijo čast našega odbinskega imena in pridobijo pohvalo od svojih bližnjih."

Odgovor na vprašanje je bil vprid Ameriki. Ne pa brez borbe. Pardee Lowe, kakor milijoni drugih ameriških otrok, je bil produkt ameriškega Melting-pot. Se se spominja prvega dne v šoli, ko je učiteljica črkala narodni izvir vsakega otroka.

"Louis Fleishbacker — Avstrijanec," podčrtala je besedo Avstrijanec. "Elsie Forsythe — Angležinja, Penelope Lincoln, ameriška Črnka. Yuri Matsuyama — Japonec." In tako dalje skozi vse sezname.

Ela iznen učiteljice je rekla Pardeju, da on, kakor vsak ameriški otrok, ima prilicnost postati ameriški predsednik. Skozi mesece je fantek pričel, kar je mogel najti o ameriški zgodovini in ameriških predsednikih. Mnogo let kasneje, ko je skušal dobiti kako delo skozi politične, je doživel prvo izkušnjo z diskriminacijo.

"Povsod sem srečal zadrege, smeh, usmilenje ali ogorčenje — in vedno je bil ravno isti odgovor. "Obžalujem," mi je rekel eden kot drugi, "mesto je bilo ravno napolnjeno." Moja ponosna korajža je kmalu usahnila. Kaj je začelo kot sijajno tveganje, se je preobrnilo v grdo, dolgotrajno moro."

Končno pa je Pardee Lowe našel mesto v ameriškem življenju, z ženo new englandskega pokolenja. Presenečena po tej poroki, je vsa rodbina Lowe prihitela, da si jo ogleda s kritičnim očesom, čim se je žena povrnila v družinski dom s svojim soprogom.

"Ko je pokazala, da zna pravilno pozdravljati po starem kitajskem običaju, je vzbudila mrmranje občudovanja s strani starejših žensk, ki so tako bridko obžalovala rastočo nemarnost mlajših ljudi napram njihovim prednikom."

"Moj oče je bil silno vzradočen. Moja žena je dodajala sijaj časti rodbine. Dasi rojena in vzgojena v New Englan-du, je nehoti postala eden izmed vzorov ženske etikete v kitajski nasebini, ohraniteljica stanodavnih tradicij socialnega občevarja."

Križajoče se struje civilizacije so bile tu zares napolnjene v ono smer — fant kitajskih staršev je bil postal Amerikane, dočim dedke, izvirajoče iz stare ameriške družine, je bilo vzor kitajske etikete.

Ali oče, vžlic svojemu dobremu glasu v občini, ni nikdar postal pravcati Amerikane. Pa vrhunec njegovega življenja je bila proslava njegovega 66. rojstnega dne po prvem kitajskem običaju, ko so njegovi ameriški otroci zadosti dolgo odložili svoje ameriške načine da se mu klanjajo po starodavnem ceremonijalnem običaju, vedeni od tete po materi skozi nenavajene šege. Dočim je ona pela tradicionalne pozdrave, sta njegov sin in žena iz New Englanda, klečala pred očem, trikrat z glavo butnila na tla v pravem trenutku in strg-

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v

HAMMONDOVEM NOvem

Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

VSEBINA ATLASA

Zemljepisni svetovni odbor je izbral izmed vsega sveta najboljše barvane slike—ta zbirka je tako popolna, da je za vsakega neobhodno potrebna tekom vojne in po vojni.

Vključeni so naslednji zemljevidi: — svet, Evropa (danes), srednja Evropa (ob izbruhu vojne), Angliško otočje, Francija, Nemčija, Italija, Švica, Holandska, Belgija, Švedska, Norveška, Danska, Unija sovjetskih socialističnih republik, Bolgarska, Rumunska, Jugoslavija, Grška, Albanija, Azija, Turčija, Sibirija, Libanon, Arabija, Vzhodno Indijsko otočje in Malajski polotok, Indija, Burma, Kitajska, Japonska, Pacifik Južna Amerika (severni del), Južna Amerika (južni del), Afrika, Severna Amerika, Kanada, Združene države, Mehika, Srednja Amerika in Zaprada Indija.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI

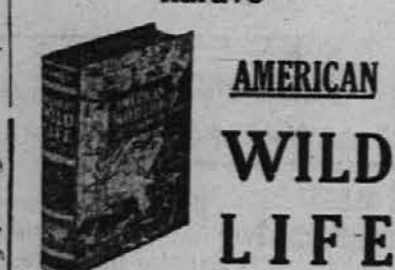
V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Knjiga je posebno privlačna kot darilo za mladence, ki se zanima za naravo

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, zvečih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalsko, knjigobral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo namenjeno to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjič izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajnem prinaša POPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERIŠKE DIVJAČINE.

Knjigo bo z užitek bral lovec, ker navaja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednje ribe, ker so v knjigi našteje VSE RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in popovedovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje sesavce, ptice, ribe, kače in živali, ki so ravno tako na suhem kot v vodi doma. — Vsežana je v močno platno s zlatimi črkami.

POMISLITE, TO KNJIGO LAHKO DOBITE SEDAJ ZA CENO:

Sedaj \$3.50

Naročite pri:

KNJIGARNI
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK

la mu s čajem in slašticami v znak otroške ndanosti.

Rojstvo vnuka je za vselej poravnalo vprašanje, da-li družina Lowe je bila sedaj kitajska ali ameriška.

"Otvoril je za nas vrata novejšje vzajemne izkušnje," pisal je njegov oče na večer rojstva, "tudi on mora premostiti vazel med zapadom in vzhodom. Na eni strani je tukaj družina njegove matere, ki ga gorko ljubi, kakor je ljubila njegove starše, in na drugi strani njegovi kitajski prastarši, ki tudi vidijo v njem sijajno zpolnitev svojih sanj. Črpajoč z skrbno čuvanega zaklada geneoloških spominov, medro so izbrali zanj potomeca ustanovitelja Hon dinastije v šestinsedestem kolonu, pomembno ime Ton-I. (Skladni dar prednikov). Za nas pa je on več kot jamašvo naše preteklosti. On je porok naše bodočnosti." — FLIS.

Ali oče, vžlic svojemu dobremu glasu v občini, ni nikdar postal pravcati Amerikane. Pa vrhunec njegovega življenja je bila proslava njegovega 66. rojstnega dne po prvem kitajskem običaju, ko so njegovi ameriški otroci zadosti dolgo odložili svoje ameriške načine da se mu klanjajo po starodavnem ceremonijalnem običaju, vedeni od tete po materi skozi nenavajene šege. Dočim je ona pela tradicionalne pozdrave, sta njegov sin in žena iz New Englanda, klečala pred očem, trikrat z glavo butnila na tla v pravem trenutku in strg-

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo —

UNITED STATES
oziroma
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam le priročno

GLASUJTE V "GLAS NARODA"

SEDAJ LAHKO DOBITE
LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUIS-A ADAMIČ-A
ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK